E I

Guia Docent

Curs 2021/22

Disseny a Catalunya

Oriol Pibernat

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Codi: 105748
Crèdits 6 ECTS

Curs	3 i4 Curs
Semestre	2 Semestre
Tipologia	Optativa
Matèria	Cultura
Data	9/11/2022 11:33

Aquesta assignatura s'imparteix en: català
Les tutories es podran realitzar en: català, castellà i anglès

N A

E I

Índex de la Guia Docent

Presentació de l'assignatura 3

Recomanacions 4

Continguts.....5

Metodologia.....7

Avaluació 8

Bibliografia i Recursos.....10

Competències i Resultats d'Aprenentatge 12

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

N A

Presentació de l'assignatura

Breu descripció

Descriure aquells aspectes més genèrics que es treballaran a l'assignatura.

Disseny a Catalunya és una assignatura que vol redescobrir el medi local del disseny a través de la distribució de continguts, visites, exercicis i treballs. No es tracta tant d'insistir en els tòpics com de revisar-los i, si cal, desmuntar-los. S'insisteix, per tant, en la perspectiva crítica fonamentada en un millor coneixement dels temes. Malgrat s'atén de manera específica a les produccions locals, l'assignatura contempla permanentment les altres localitats, les recepcions i els retorns i, en definitiva l'anàlisi comparativa amb la globalitat del fenomen del disseny. La Història hi és present no només com a antecedent de continuïtat, sinó sovint per entendre les diferències i les ruptures amb l'actualitat

Objectius Formatius

Finalitat i propòsit de l'assignatura

Els objectius formatius de l'assignatura són:

1. Desvetllar la curiositat i aprofundir en el reconeixement de l'entorn de la cultura del disseny local tot familiaritzant-se amb obres, creadors, esdeveniments, empreses i plataformes de mediació, tant històriques com actuals.

2. Proveir recursos, procediments, mètodes i models per l'estudi del disseny local i la seva relació amb el disseny global, tot posant de manifest el caràcter "construït" del relat històric i del discurs crític.

3. Contribuir a la comprensió de les imatges i els objectes relacionats amb el disseny com a fets de cultura i apreciar-los en les seves relacions amb altres manifestacions artístiques i literàries, polítiques i científiques, socials i econòmiques, etc.

Aquests objectius es tradueixen en un programa que intenta satisfer tres demandes en relació a les competències del Grau de disseny. D'una banda, un millor coneixement de l'entorn facilita perfilar els propis interessos, la detecció d'oportunitats i, en definitiva, d'inserció en el medi, sigui professional o acadèmic. De l'altra, els coneixements d'història i crítica del disseny que s'han tractat en altres assignatures de forma més introductòria o generalista, es poden ampliar i concretar gràcies a un més fàcil accés a fonts que permet el tractament local i específic dels temes (entrevistes, documents, peces, etc.). Finalment, els continguts i experiències que proposa l'assignatura poden contribuir donar una perspectiva més transdisciplinar que, partint del disseny, contempli més globalment el fet cultural.

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

Recomanacions

Indicar si hi ha coneixements previs necessaris per cursar l'assignatura o particularitats que l'alumne hagi de conèixer per matricular-se.

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

Continguts

Indicar els aspectes a treballar en cada assignatura.

L'assignatura no adscriu a un itinerari cronològic sinó temàtic. Es tracta de seguir el fil diacrònic de cada un dels temes amb intenció de contrastar l'actualitat i el passat i avaluar-ne críticament la fabricació dels tòpics, les pervivències, banalitzacions, relectures, negacions, ocultacions o refutacions als que estan subjectes. Cada tema es vincula a visites i exercicis específics. Els temes que es proposen tenen un caràcter indicatiu i no estan subjectes a cap ordre predeterminat, ja que nous temes poden ser proposats pels estudiants i preparats específicament. Així mateix, els temes a tractar es vinculen als interessos dels estudiants i es determinen de forma conjunta a la classe.

A. LA BARCELONA TURÍSTICA I LA RECERCA D'AUTENTICITAT
La invenció del "Gòtic", el nou Poble Nou del 92, la BCN dels barris i la turistificació.

B. LES TRES VIDES DEL MODERNISME DESPRÉS DE L'AUGE
Temps de descrèdit i recuperació moderna, segona modernitat, emblema del disseny i reedicions, i com esdevenir un *souvenir* urbà.

C. DISSENYAR "MEDITERRÀNIAMENT": ODISSEA O LLOC COMÚ?
La mediterrània Noucentista, el creuer del CIAM a Atenes, Coderch: de Sitges a Cadaquès passant pel Milà, artesanies i neoartesans contemporanis

D. PUBLICITAT, FOTOGRAFÍA, DOCUMENTALISME VISUAL I GRÀFICA
Teoria publicitària i fotografia als 30's, el document i la realitat als anys 30's, la gràfica publicitària dels 50's, imatges en medis digitals

E. APARADORS DEL DISSENY: EXPOSICIONS I MUSEUS
Polítiques d'exposicions dels 80's i 90's: promoció del disseny o el disseny com a promoció. Els 2000 i el Museu del disseny.

F. DISSENY DE INDUSTRIAL? DE PRODUCTE? D'OBJECTES?
Del concepte a la realitat: disseny industrial, semi-industrial, des-industrial i anti-industrial.

G. DE LES UTOPIES A LES FICCIONS: DISSENYS ALTERNATIUS I ALTERNATIVES AL DISSENY
Disueñistes v/s funcionalistes, gràfiques contraculturals, especulacions i ficcions postdissenyístiques

H. "LA MILLOR BOTIGA DEL MÓN": EDITORES I COMERÇOS DE DISSENY
De Gris a Ikea passant per Vinçon, retrocedint -si cal- al Faiança Català o camejant fins a les botigues de museus de Laie i La Central.

I. DISSENYAR AMB O SENSE RETÍCULA: REVISTES Y PUBLICACIONS DE DISSENY
El disseny en articles de temàtica modernitzadora (Destino, Quaderns, Serra d'Or...), les revistes sobre disseny (Temes de disseny, CAU, ArquiecturasBis...), les revistes "de"

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

disseny (De diseño, Ardi, Experimenta, Visual...), formats alternatius i noves plataformes digitals.

J. TEMES EN RESERVA I NOVES PROPOSTES

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

Metodologia

Metodologia docent

Explicar com es porta a terme l'assignatura. Per exemple: classes teòriques, sessions pràctiques, debats, etc.

El curs funciona com un seminari en el que, sota la guia del professor, es promou la participació de tots els implicats i en els que es comparteixen interessos i decisions, dubtes i troballes. Dels diversos exercicis fets setmanal o quinzenalment l'estudiant en tria un per desenvolupar-lo amb més profunditat i presentar-lo com a treball final.

Activitats formatives

Indicar les activitats formatives que siguin avaluables amb el valor /%/ assignat a l'avaluació

Durant el curs s'alternen diversos tipus d'activitats i formats de docència:

- Exposició de continguts per part del professor i orientacions sobre lectures i treballs
- Visites a edificis i instal·lacions, exposicions, etc., guiades pel professor
- Treball a l'aula a modus de taller d'estudi i presentacions de resultats amb tutoria del professor

Pel que fa a les visites, aquestes estan subjectes a les possibilitats d'efectuar-les i contingències del curs. No obstant poden relacionar-se algunes que ja tenen precedents: Centre de Documentació del Museu del Disseny, Arxiu del COAC, Biblioteca i arxiu del MNAC, Centre de Documentació de l'Art Contemporani del MACBA, sales del Museu del Disseny, visita al Pavelló Mies, visites urbanes, visita a exposicions, etc.

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Avaluació

Sistema Avaluació

L'Objectiu de l'avaluació continuada és que l'estudiant pugui conèixer el seu progrés acadèmic al llarg del seu procés formatiu per tal de permetre-li millorar-lo.

A partir de la segona matrícula, l'avaluació de l'assignatura podrà consistir, a decisió del professor(s), en una prova de síntesi, que permet l'avaluació dels resultats d'aprenentatge previstos en la guia docent de l'assignatura. En aquest cas, la qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova de síntesi.

L'estudiant serà avaluat d'acord amb els següents tres conceptes:

A) Assistència i participació activa en les tasques i debats que es portin a terme a l'aula: 20%
B) Realització d'un treball amb presentacions parcials i final: 60 %
C) Prova oral o escrita de defensa del treball realitzat: 20%

Normativa General d'Avaluació

// Per considerar superada una assignatura, caldrà que s'obtingui una qualificació mínima de 5,0.

// Una vegada superada l'assignatura, aquesta no podran ser objecte d'una nova avaluació.

// Es considerarà "No Avaluable" (NA) l'estudiant que no hagi lliurat totes les evidències d'aprenentatge o no hagi assistit al 80% de les classes sense haver justificat les absències. En cas d'absència justificada, l'estudiant s'ha de posar en contacte amb el professor en el moment de la reincorporació per determinar la recuperació de les activitats a les quals no hagi assistit.

// En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Procés de Revisió

La revisió es pot sol·licitar al professorat es realitzarà segons calendari lectiu.

Procés de Reavaluació

Normativa general
No es contemplen sistemes de reavaluació en els casos de les pràctiques externes, els TFG, i les assignatures / activitats formatives que, pel seu caràcter eminentment pràctic, no ho permeten.

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Per participar a la reavaluació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul.

Criteris d'Avaluació

Descriure quins són els criteris específics d'avaluació de l'assignatura. Aquests aspectes són importants per organitzar les activitats que s'avaluaran durant el semestre en que s'imparteix l'assignatura.

L'estudiant serà avaluat d'acord amb els següents tres conceptes per constatar l'assoliment de les diferents competències i resultats d'aprenentatge:

A) C12, CE16, CE18, CE21, CT15, CT19, CT5, CT17

B) CE11, CE16, CE18, CE19, CE21, CT2

C) CE16, CE18, CE19, CE21, CT2, CT3, CT20

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Bibliografia i Recursos

Espai per indicar aquells referents bibliogràfics o recursos que s'utilitzaran com a elements pedagògics durant el desenvolupament de l'assignatura.

Algunes orientacions historiogràfiques

LEES-MAFEI, Grace; i HOUZE, Rebeca (ed.). The design history reader. Oxford, Berg, 2010.
CAMPI, Isabel. Reflexiones sobre la historia y las teorías historiográficas del diseño. Mexico, Designio, 2013.
VIDLER, Anthony. Historias del presente inmediato. Barcelona, Gustavo Gili, 2008.
BURKE, PETER (Ed.). Formas de hacer historia. Madrid, Alianza, 2012.
LOWENTHAL, David. El pasado es un país extraño. Madrid, Akal 2010.
D'ALLEVA, Anne. How to write Art History. London, Laurence King Publishing, 2010.

Bibliografia general

GALÁN, Julia i altres. El diseño industrial en España. Madrid, Catedra, 2010.
GIRALT-MIRACLE, Daniel; CAPELLA, Juli, i LARREA, Quim. Diseño industrial en España. Madrid Ministerio de Educación y Cultura, 1998.
CORREDOR –MATHEOS. J. "El disseny industrial", a Art de Catalunya, nª 12, Barcelona, Edicions L'isard, 1997, pp. 11-80.
CALVERA I SAGUÉ, Anna. "El disseny gràfic", a Art de Catalunya, nª 12, Barcelona, Edicions L'isard, 1997, pp. 82-144.
CALVERA I SAGUÉ, Anna (Coor.). La formació del Sistema Disseny Barcelona (1914-2014), un camí de modernitat. Assaig d'història local. Barcelona, Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona, 2014.
NAROTZKY, Viviana. La Barcelona del diseño. Barcelona, Santa & Cole, 2007.
PIBERNAT, Oriol (ed.). "Disseny a Catalunya. Balanç d'un segle". Número monogràfic de la revista L'Avenç, nª 279, abril 2003.

A banda d'aquestes referències generals, les lectures del curs es fonamentaran principalment en articles, estudis parcials i monografies que es donaran a conèixer a mesura que es tractin els temes i es desenvolupin els treballs.

Recursos

Colección Arquia/Maestros (disponibles a Biblioteca EINA)
FHD. Fundació Història del Disseny. **Agenda**.
GRACMON. CronoSDB, **Cronologia online del disseny a Barcelona**.
GRHED/EINA. **Cronologia d'EINA**.
Museu del Disseny de Barcelona. **Col·leccions del Museu**.

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

Competències i Resultats d'Aprenentatge

Evidències relacionades amb la capacitat de desenvolupament de l'aprenentatge de l'estudiant a l'assignatura. Podem diferenciar tres tipologies de competències: **bàsiques, específiques i transversals.** Les competències **bàsiques** venen definides per la Memòria del Grau. Les competències **específiques** i **transversals** depenen de la matèria a la que està vinculada l'assignatura.

Cal escollir entre les competències / resultats d'aprenentatge pròpies de la matèria a la que pertany l'assignatura a través de la selecció a **Sharepoint**.

EINA Centre Universitari de Disseny i Art de Barcelona Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia 25 08017 Barcelona T+34 932 030 923 info@eina.cat / www.eina.cat